

A photograph of three people on a grassy hill, holding a large, flowing red flag. The person in the foreground is wearing a brown sweater and has colorful face paint. The person behind them is wearing a green jacket and also has colorful face paint. The third person is partially visible on the left, wearing a red jacket. They are all holding the flagpole, which is angled upwards. In the background, there is a concrete bridge structure. The sky is overcast.

# NORROCA

NORGES NASJONALE KOMPANI  
FOR SAMTIDSDANS

**CARTE  
BLANCHE**

URPREMIERE  
23. januar 2020  
Studio Bergen

# NOROROCA

## KOREOGRAFI

Lia Rodrigues

## KOREOGRAFIASSISTENT

Amália Lima

## LYSDESIGN

Nicolas Boudier

## VARIGHET

60 min

## DANSERE

Guro Rimeslått

Sebatian Biong

Mathias Stoltenberg

Timothy Bartlett

Noam Eidelman Shatil

Irene Vesterhus Theisen

Caroline Eckly

Aslak Aune Nygård

Dawid Lorenc

Tilly Sordat

Karen Lynne Bjernesli

Ole Martin Meland

Adrian Bartczak

Daniel Mariblanca



FOTO TALE HENDNES

TEATERSJEF Annabelle Bonnéry

Kjære publikum,

Vi er veldig glade for å presentere Lia Rodrigues sitt arbeid i samarbeid med Carte Blanche-dansere.

Lia er en av de viktigste koreografene det siste tiåret, en sterk stemme på den internasjonale scenen og en sentral aktør i brasiliansk dans.

Hun er en engasjert kunstner forankret i samtiden, og har en sterk tro på at synergien mellom skapende og sosiale prosesser gir en individuell bevissthet rundt samtidskunstens spørsmål. På invitasjon fra dramaturg Silvia Soter grunnla Lia Rodrigues Centro de Artes i Maré, en av de største favelaene i Rio de Janeiro, i samarbeid med Redes de Maré association.

Vi bestemte oss for å møte Lia i Maré, på hennes hjemmebane, for å starte prosjektet der med hele det kunstneriske teamet. Denne unike opplevelsen har gitt næring til den kreative prosessen og skapt et viktig kulturelt og menneskelig møte.

*Nororoca* er direkte inspirert av forestillingen *Pororoca*, hvis navn spiller på et tidevannsfenomen i Amazonas. For Lia er det en metafor for kolliderende motsetninger.

Hun skaper en uopphørlig dønning på scenen, en livlig bølge av kompakt energi som buler, ruller, går tilbake, bryter og forandrer seg til en ny kroppslig omfavelse. Stillheten fremmer håp om harmoni.

*Nororoca* er et møte mellom Nord og Sør som tør å ta for seg kompleksiteten i annerledeshet. Å leve sammen er fortsatt en pågående utfordring.

Velkommen til  
forestilling!



**Guro Rimeslåtten**

**Prøveleder:  
Shlomi Ruimi**



**Irene Vesterhus Theisen**



**Noam Eidelman Shatil**

**NOROROCA**



**Mathias Stoltenberg**

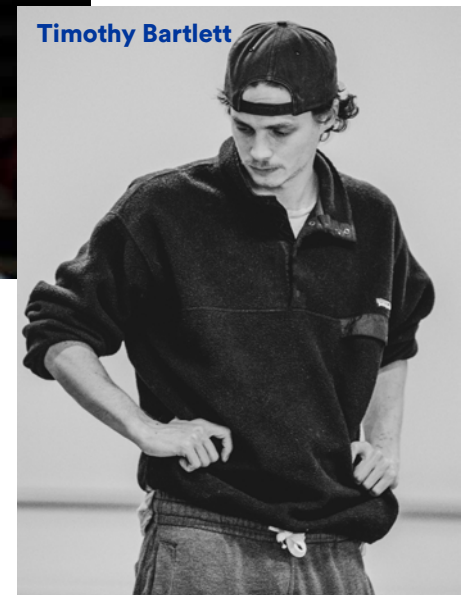


**Daniel Mariblanca**

**Sebastian Biong**



**Timothy Bartlett**



**NOROROCA**



Caroline Eckly



Tilly Sordat



Karen Lynne Bjerknesli



Ole Martin Meland



Adrian Bartczak



Dawid Lorenc



Aslak Aune Nygård

# LIA RODRIGUES

KOREOGRAF

Tekst Lia Rodrigues

*Nororoca* er *Pororoca* fra Nord. Det er en gjenskaping av *Pororoca*, en danseforestilling jeg laget i 2009 sammen med de 11 danserne i dansekompaniet mitt.

*Pororoca* er et ord som kommer fra Tupi-språket (et av de mer enn 150 språkene som er snakket i Brasil) og er navnet på et naturfenomen forårsaket av konfontrasjonen som oppstår når Amazonaselvets vann og havets vann møtes. Det er et voldelig møte som kan velte trær og endre elvebreddene, men det er også en skjør prosess – en følge av en delikat balanse mellom naturens faktorer.

På samme måte framtvinger *Nororoca* et møte mellom motsatte strømninger som igjen skaper bølger som bryter over hverandre og blandes sammen. Det er et møte mellom forskjeller. Hvordan bygger man et felleskap på scenen? Hvilke utfordringer byr denne situasjonen på? Hvordan finner alle sin plass – som alltid er midlertidig – med sine likheter og forskjeller?

Det er alltid en utfordring å jobbe med artister fra andre deler av verden. Livet i Rio de Janeiro er det motsatte av livet i Bergen på mange måter, spesielt når det gjelder sosiale og økonomiske spørsmål og arbeidsforhold. Men, vi kan lære av forskjellene våre og lære å samarbeide med hverandre. I en samtid hvor det bygges murer over hele verden og territorier og grenser forsvares og håndheves med rigid kontroll kan denne utvekslingen som Carte Blanche har foreslått inspirere oss til å bevege oss i motsatt retning, og gi nye muligheter for deling, samhandling og skapelse.

Takk til: alle ved Centro de Artes da Maré/ Rio de Janeiro, Redes da Maré/Rio de Janeiro, Sammi Landweer, Silvia Soter, og til danserne som deltok i kreeringen av *Pororoca* i 2009: Amália Lima, Allyson Amaral, Ana Paula Kamozaiki, Leonardo Nunes, Clarissa Rego, Carolina Campos, Thais Galliac, Volmir Cordeiro, Priscilla Maia, Calixto Neto, Lidia Laranjeira, Jamil Cardoso.

2020



Lia Rodrigues

2020



FOTO YANIV COHEN

# ET MØTE MED LIA RODRIGUES

I august 2019 dro Carte Blanche-danserne til Rio de Janeiro i to uker for å starte arbeidsprosessen med Lia Rodrigues og ny produksjon, *Nororoca*.

Tekst Caroline Eckly  
Foto Yaniv Cohen

Lia sier selv at arbeidet hennes ikke ville være tilstrekkelig hvis det bare handlet om å lage dansestykker. Konteksten rundt kreasjonene hennes er like viktig.

10

Selv om jeg ennå ikke vet når jeg skriver denne teksten, hvor mye konteksten vil påvirke prosessen for oss, var det en overveldende opplevelse å møte Lia i Rio, jobbe i studioet hennes i favelaen Maré, og møte danserne og studentene hennes.

Den første dagen kom hun på besøk til oss i huset vi bodde i, på toppen av nabolaget Santa Teresa for å presentere seg selv.

De siste 30 årene har Lia drevet sitt eget dansekompani, og har bygget opp Kunst-senteret i Maré. Hun opprettet dansefestivalen Panorama i 1992 og kuraterte den i 14 år. Festivalen eksisterer fremdeles.

For øyeblikket består dansekompaniet av ni dansere, en assistent, en administrator og Lia. Alle danserne er brasilianske og kommer fra forskjellige deler av landet, fem dansere er født i Maré. Ettersom Lia prøver å betale danserne sine 12 måneder i året, noe som er

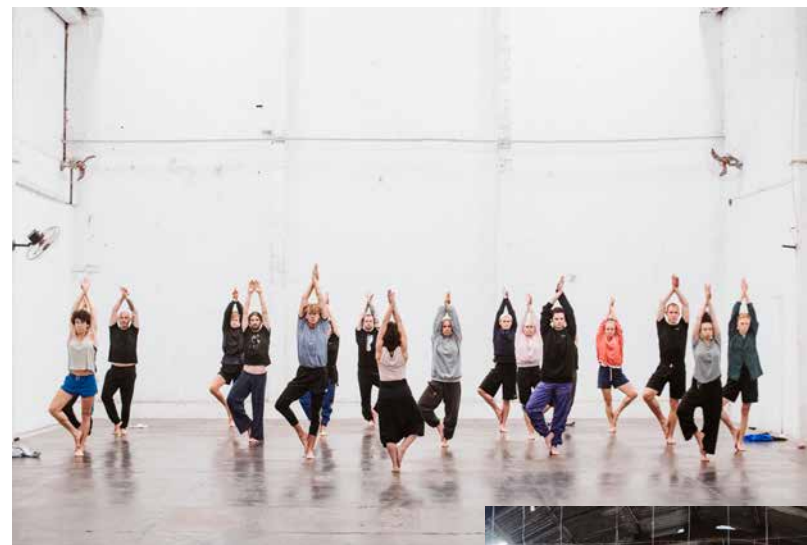
veldig eksepsjonelt i Brasil, er det ekstremt viktig for dem å turnere utenfor Brasil. Kompaniet blir regelmessig invitert til Europa for å presentere de forskjellige forestillingene og er økonomisk avhengig av disse reisene for å overleve.

Under introduksjonen forteller Lia oss om Brasil, som er «et enormt land med vakre mennesker, men med mange paradokser. Det er store ulikheter mellom mennesker, mye rasisme og vold».

Hun forteller at hun alltid vil peke på «svarte» og «hvite» mennesker fordi det er en viktig sak i Brasil. Halvparten av befolkningen er svart (den siste folketellingen i 2010 viser at 50,7 % av befolkningen definerer seg som svart eller blandet rase). Vi merker at de forskjellige populasjonene lever adskilt. På vår siste dag i Rio dro vi til en av de vakre sandstrendene i Rio, Ipanema, og var omgitt av bare hvite mennesker.

Lia beskriver seg som «hvit og fra den privilegerte delen av Brasil og som sådan hadde rett og mulighet til å bli kunstner», at samtidskunstfeltet hovedsakelig er hvitt

2020



2020

og som gjorde at hun stilte seg spørsmål ved hvem hun lager kunst for, «hvis det bare var for folket som allerede går på kino». Siden 2002 har hun jobbet med dramaturgen Silvia Soter som introduserte henne for NGO Redes Da Maré. De hjelper folk fra favelaen Maré til å utvikle ulike prosjekter, som for eksempel kveldskurs for barn, aktiviteter etter skoletid, bibliotek, kulturarrangementer og veiledning for personer med rusavhengighet eller utdanningsprosjekter for kvinner.

Rio teller ni millioner innbyggere. Måten byen er bygd på skiller rik og fattig. Det er mer enn 800 favelaer i Rio. Maré er en av dem, den er enorm med 140 000 innbyggere, omtrent 20 km fra sentrum, og ligger på flat mark i motsetning til de andre favelaene i Rio som er bygget på åser. Maré er delt i forskjellige områder som eies av ulike grupper av kriminelle og narkotikahandlere. Lia forklarer at det er fire grupper i Rio, pluss en politistyrke som opptrer voldelig og villkårlig.



11





Bilder fra  
studioet i Maré



12

Da Lia møtte direktøren for Redes-organisasjonen, foreslo hun å skape en kunstresidens, å flytte til Maré med dansekompaniet sitt og gi klasser til folk i favelaen.

I Maré var det ikke noe teater for alle disse menneskene, ingen kino å gå på fordi det er vanskelig å dra til den rike delen av byen når du bor der. Lia og danserne hennes flyttet til et nytt sted etter syv måneder, og måtte bruke guide gjennom favelaen fordi det er farlig å gå der alene. De måtte være sammen med noen som kjenner alle de forskjellige gjengene. De fant et stort lager, et gammelt fabrikk-lokale og bygde det opp igjen. De måtte fikse taket, sette tregulv, installere lysene. Under gjenoppbyggingen skapte de *Pororoca*, forestillingen som er utgangspunktet for prosjektet med Carte Blanche, og som er ekstremt koblet til dette rommet og akkurat dette øyeblikket da de gjenoppbygde huset.

Sammen med Silvia Soter startet de to skoler: en åpen for alle (cirka 300 elever) og som tilbyr tre klasser hver dag for alle aldre (ballett, hiphop, afro-brasiliansk, dans sammen for eldre mennesker, yoga) og en skole for rundt 20 utvalgte studenter, som får et lite stipend og som kommer hver dag etter studiene og deltar på dansekurs, engelskkurs og rådgivningstrening om forskjellige temaer som ikke har tilknytning til danseyrket, som for eksempel seksualitet. De er stort sett svarte studenter.

Lia definerer skolen som en livsskole, at elevene ikke nødvendigvis har som mål å bli dansere, men borgere. Noen av Carte Blanche-danserne fikk muligheten til å undervise klasser for elevene, og elevene startet også en spontan dansefest. Deres sanne glede for dans og iver etter å lære og utveksle med oss var ekstremt kraftig og rørende.

2020

NOROROCA

Etablering av skolen var også en strategi for Lia for å bygge et publikum for dans. Alle forestillingene Lia har laget, har premiere i studioet i Maré. De organiserer transport for folk fra de rike bydelene for å komme og se forestillingene. Lia sier at dette er normalt, at det er mange fordommer. Lia og danserne var også redde i begynnelsen, det er en del av deres oppgave å gjøre det mulig for ulike mennesker å komme inn i favelaen. Under oppholdet snakket vi faktisk med folk fra den rikere delen av byen, på restaurant, med taxisjåføren, og vi var vitne til reaksjonene deres: de syntes tydelig at det var rart for en gruppe utenlandske, hvite mennesker å jobbe i favelaen. Alle la til at de aldri drar dit selv.

I Maré kunne vi se folk, noen veldig unge, bære maskingevær. Lia fortalte at vi ikke vil bli plaget i favelaen fordi det er strenge regler som beskytter folk. Det er tryggere å gå i favelaen enn i Santa Teresa der vi bodde, hvor du ofte kan bli ranet.

2020

Lia advarte oss om politioperasjoner i favelaen som ofte resulterer i spenning og vold. Hun forklarer at de har et system for å bli informert fra menneskene som bor i Maré om situasjonen, og når det er for ille, åpner de ikke kunstsenteret. Hun la til at noen dager kan de høre kanonskuddene, men at vi er trygge i studioet. Hun viste en video fra en øving med danserne fra kompaniet, alle sammen liggende på badet med lyden av tung skyting. Hun forteller at seks av danserne hennes bor i favelaen. Noen dager kan de ikke komme på grunn av politioperasjoner mot gjengene. Når det er en politioperasjon, er det farlig å gå på gaten, og skolene i nærheten er stengt. En nylig publisert rapport viste at barn fra favelaen mistet en hel måned på skolen i fjor på grunn av dette.

Få dager etter at vi kom tilbake til Norge, sendte Lia oss en video av en politioperasjon som skjedde akkurat der vi hver dag spiste lunsj på en liten kafé ved siden av studioet.

13



PHOTO YANIV COHEN

# CARTE BLANCHE

## TEATERSJEF

**Annabelle Bonnéry**

## DIREKTØR

**Tone Tjemsland**

## MARKEDS- OG

## INFORMASJONSSJEF

**Birthe Skotheim**

## PRODUKSJONS-

## OG PLANSJEF

**Tora de Zwart Rørholt**

## PRØVELEDER

**Shlomi Ruimi**

## TURNÉSJEF

**Gulli Kr. Sekse**

## SALGS- OG

## MARKEDSMEDARBEIDER

**Jonas Sharif Hordvik**

## ADMINISTRASJONSSEKRETÆR

**Mona Igland**

## TEKNISK SJEF

**Jeroen Tjeerd de Groot**

## LYSMESTER

**Robert Roespel**

## LYDANSVARLIG

**Gunnar Innvær**

## INSPISIENT

## OG SCENEMESTER

**Jan Tore Solberg**

## LYSTEKNIKER

**Thomas Bruvik**

## KOSTYMEANSVARLIG

**Indrani Balgobin**

## PÅKLEDER

**Renate Rolland**

## SYERSKE/PÅKLEDER

**Krishna Biscardi**

## MODELLØR OG SKREDDER

**Martina Wilhelms**

## HUSVAKT

**Ørjan Presttun**

## PUBLIKUMSVERT

**Eirik Gjære**

## PUBLIKUMSVERT

**Maja Bergebakken Sundt**

## HUSHOLDNING

**Benigne Nizigiyimana**

## PR-FOTO

**Helge Hansen**

## PROSESSFOTO

## BRASIL OG BERGEN

**Yaniv Cohen**

## OM OSS

Carte Blanche ble etablert i 1989, og har base i Bergen sentrum. Studio Bergen i Nøstegaten er både produksjonslokaler og hjemmescene for kompaniet som også turnerer i Norge og i utlandet.

Ensemblet består av 12–15 dansere fra hele verden. Hver sesong produseres to til tre nye forestillinger i samarbeid med nye talenter, kjente og relevante koreografer. Tidligere forestillinger utgjør kompaniets repertoar.

Carte Blanche gir artister muligheten til å vokse. På denne måten skaper Norges Nasjonale Kompani for Samtidsdans et spennende og unikt repertoar som understøtter selskapets mål om å være forløper for innovasjon, presentasjon og utvikling av samtidsdans, både i Norge og utlandet.

14

2020

2020

15

Carte Blanche AS  
eies og finansieres av



Kulturdepartementet



HORDALAND  
FYLKESKOMMUNE



BERGEN  
KOMMUNE



[www.carteblanche.no](http://www.carteblanche.no)



NORGES NASJONALE KOMPANI  
FOR SAMTIDSDANS

**CARTE  
BLANCHE**